

Er. 7-9

מסמכי קיג"ב שנחשפו: מרגל ישראלי הפיל רשת הטרור בפרשת "עסק הביש"

מאת סוכנות עת"ים

רת חילופי שבויים עם המצרים אחרי מלחמת ששת הימים. אחרי "עסק הביש" ברקה ועדת אולשן-דורי את השתלשלות העניינים וחקרה "מי נתן את ההוראה". ראש אמ"ן ג'בלי טען שמקורה היה בשר הביטחון פנחס לבון, שמצדו הטיל את האחריות על ג'בלי ואף העלה טענות נגד הרמטכ"ל דאז, משה דיין, ומנכ"ל משרד הביטחון, שמעון פרס. הוועדה לא הכריעה בשאלה "מי נתן את ההוראה", ובעקבותיה ובשל המתחים בינו לראש הממשלה, דוד בן גוריון, התפטר לבון מתפקידו. ב-1957 נידון "הארם השלישי", אברהם זיידנברג, למאסר על שיתוף פעולה עם המודיעין המצרי בתקופה שלאחר "עסק הביש", שסיפר במשפטו על זיור פים שנעשו באמ"ן כדי להטעות את ועדת החקירה.

ניסיון אמריקאי לכונן את "ברית בגדאד" תוך חיווק מעמדן של מצרים ועיראק ותוך התעלמות מצרכי הביטחון של ישראל. הרשת היתה נתונה לפיקודו של אברהם זיידנברג ("הארם השלישי"), בכפוף לראש אמ"ן דאז, בנימין ג'בלי. חברי הרשת נתפסו בעת ביצוע הפעולה, והועלה החשד כי זיידנברג היה סוכן כפול. שניים מחברי הרשת, משה מרוזק ושמואל עזר, נידונו למוות וניתלו. קצין המודיעין מאיר (מקס) בינט שקיים קשר עקיף עם הרשת נעצר והתאבד בכלא. יוסף קרמונה, שנעצר אף שלא היה קשור ברשת, התאבד או עונה עד מוות. שאר אנשי הרשת, למעט שניים, נידונו לתקופות מאסר ממושכות של 15 שנות מאסר ומאסר עולם. הם שוחררו והגיעו לישראל במסגרת

שונה שמושמעת טענה כזו בפרט שהסעירה את מדינת ישראל יותר מעשר שנים והידועה כ"עסק הביש" או "פרשת לבון". על חשיפת מסמכי הקיג"ב, שהיו חסויים עד כה, דווח ב"ארץ" לפני שישי" בערוץ 2. מי שהיה אז ראש אמ"ן, אלוף (מיל) בני-מין ג'בלי, אמר בכתבה כי אי אפשר לשלול לחלוטין את האפשרות שאכן פעל בוגד כזה למען הסובייטים. את הכינוי "עסק ביש" נתנה לפעולת החבלה הכושלת העיתונות בישראל, בשל הגבלות הצנזורה. רשת חשאית של צעירי ים יהודים במצרים, שהיתה מסונפת ליחידה 131 של המודיעין, ביצעה את הפעולה ביולי 1954. הפעולה נועדה לפגוע במתקנים אמריקאיים בקהיר ובאלכסנדריה. ברקע עמדה תחרות הבירור של ישראל נוכח

ראשי הקיג"ב הסובייטים טוענים, כי איש מודיעין ישראלי, שריגל למענם תחת הכינוי "קרן אור", הוא שהביא לנפילת רשת החבלה היהודית שהפעילה יחידה 131 של אמ"ן במצרים בשנת 1954. נפילת הרשת (שכונתה אז "עסק הביש") הביאה לתלייתם של ר"ד משה מרוזק ושמואל עזר, ולמאסר חבריהם לשנים ארוכות. אחד מהם, מקס בנט, התאבד בכלא המצרי. לא נמסר אם "קרן אור" היה אברהם זיידנברג, הוא "הארם השלישי" - מפקד הרשת שהורשע בשיתוף פעולה עם המודיעין המצרי אחרי כשלוש הפעולות. על פי הפרסום מטעם הקיג"ב במוסקווה, "קרן אור" לא נחשף מעולם ולא נענש. זו הפעם הראשונה